
**Цивільне право і цивільний процес; трудове право;
сімейне право; міжнародне приватне право**

УДК 347.78.01(477)

DOI 10.33244/2617-4154.1(8).2022.32-41

Р. Г. Драпушко,

канд. філософ. наук

e-mail: ronadr1502@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-3089-5349;**П. В. Горінов,**

канд. юрид. наук,

Державний інститут сімейної

та молодіжної політики

e-mail: gorinovpavel@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-8294-2784;**Н. В. Філик,**

канд. юрид. наук, доцент,

Державний податковий університет

e-mail: filyk.n@ukr.net

ORCID ID 0000-0002-3838-73**ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ
ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
В УМОВАХ ВОЄННИХ ЗАГРОЗ**

Україна була, є і буде державою, яка мала значні здобутки та високий науково-технічний потенціал щодо нових технічних досягнень і матеріалів у сфері біотехнології, радіоелектроніці, електрозварюванні, інформатиці, літакобудування тощо. Після того, як Україна з 24 лютого 2022 року зазнала військового втручання Росії, є розуміння того, що таке втручання завдало нашій країні значних матеріально-технічних, інфраструктурних та людських втрат, які потребують відновлення у післявоєнний період. Відповідно, економічний та інноваційний прогрес післявоєнної України залежить від ступеня залучення інтелектуальної продукції та інноваційних технологій, що ставить нові виклики перед системою правового регулювання інтелектуальної власності та винахідницької діяльності і впровадження інновацій.

Доведено необхідність внесення змін у чинне законодавство щодо правового регулювання системи охорони інтелектуальної власності та захисту прав інтелектуальної власності; щодо використання новітніх технологій у технічній,

інформаційній, архітектурній та інших творчих сферах; унормування розподілу компетенції між органами й організаціями у сфері інтелектуальної власності; врегулювання статусу Вищого суду з питань інтелектуальної власності.

З метою покращення якості патентів вважаємо, що має бути проведена інвентаризація та оцінка об'єктів інтелектуальної власності, що перебувають на балансі підприємства з метою їх подальшої комерціалізації. Особливої уваги заслуговує питання фінансування таких результатів творчої діяльності за рахунок бюджету, які не відображають стратегічні цілі розвитку Української держави у повоєнний період, особливо це стосується корисних моделей, що не мають практичної цінності та не є за своєю сутністю новаторськими рішеннями для країни, яка має військові виклики.

Ключові слова: інтелектуальна власність, інтелектуальний капітал, винахід, корисна модель, промисловий зразок, реформа системи інтелектуальної власності, Вищий суд з питань інтелектуальної власності.

Метою статті є визначення пріоритетних напрямів удосконалення системи охорони інтелектуальної власності в контексті відбудови України у післявоєнний період її розвитку.

Постановка проблеми. Україна, починаючи з 24 лютого 2022 року, піддалася військовому втручання, що зумовило великі втрати для нашої країни матеріального-технічного, інфраструктурного та людського характеру. Так, на думку міжнародних експертів, «станом на 8 червня уточнена загальна сума прямих збитків економіки України від пошкодження та руйнування житлових і нежитлових будівель та інфраструктури становить \$103,9 млрд, або 3 трлн грн. Про це йдеться в оновленому звіті проекту KSE Institute (Kyiv School of Economics)» [1]. Відповідно, вже сьогодні варто започаткувати правові основи для суспільних реформ, які дадуть можливість у післявоєнний період розвивати економіку, відновлювати цивільну та промислову інфраструктуру, повертати людей додому. Так, наприклад, знищення інфраструктури, міст і сіл показали потребу кардинального перепланування системи будівництва житла в умовах безпекових викликів, виникла потреба в якісних бомбосховищах, безпечних джерелах водозабезпечення та інших потреб населення, захисту об'єктів критичної інфраструктури. Відповідно, надалі розбудова цивільної та промислової інфраструктури має відповідати певним технічним стандартам та новітнім технологіям щодо безпеки. Ті галузі виробництва, які і до війни базувались на застарілих виробничих технологіях та мали потребу в модернізації, мають бути відновлені, враховуючи сучасні новітні технічні та технологічні досягнення.

Окремо варто зазначити, що, на думку фахівців Міністерства цифрової трансформації України, у державі відбувається перша у світі кібервійна, тому існує потреба у належному правовому регулюванні використання програмного й інформаційно-технічного забезпечення критичної інфраструктури міст і сіл, медичної та гуманітарної сфери й навчання навиків користування інформаційними ресурсами, критичного мислення й інформаційної гігієни. Відповідно, відновлення інфраструктури Української держави у повоєнний час напряму пов'язані з використанням результатів у

сфері інформаційних технологій та винахідницької діяльності. Для економічного й інноваційного прогресу післявоєнної України є важливим належне правове регулювання цієї галузі. Особливо це актуально щодо розпорядження та захисту прав суб'єктів прав інтелектуальної власності й формування механізмів щодо реалізації творчих та інноваційних проєктів для відбудови України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Україна володіє суттєвими напрацюваннями щодо науково-методичних праць у зазначеній сфері. Серед дослідників варто зазначити напрацювання авторів Ю. Л. Бошицького та М. М. Яшарова «Правове регулювання службового винахідництва: проблеми теорії та практики», колективну працю Ю. М. Капіци, Т. Г. Косско, Д. С. Махновського, І. І. Хоменко, Н. І. Аралової «Винахідницька діяльність у наукових установах», К. О. Зерова «Особливості захисту авторських прав на твори, розміщені в мережі Інтернет» та інших, але наявність цих праць не позбавляє цієї теми актуальності в період, коли всі зусилля будуть спрямовані на відновлення України.

Окремо зупинимось на практичних проєктах у зазначеній сфері. Так, в Україні успішно функціонує проєкт Національного конкурсу з пошуку ідей, натхненних природними системами й організмами, що вирішують проблему відходів (за логікою біомімікрії). Національний конкурс – це національний відбірковий тур до міжнародного конкурсу Biomimicry Global Design Challenge. Його співorganizаторами є Лабораторія інноваційного розвитку ПРООН та Інститут біомімікрії (США) у партнерстві з Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством захисту довкілля і природних ресурсів України, бізнес-інкубатором Ukrainian Future Національного центру «Малої академії наук України», БО «БФ «Фонд захисту біорізноманіття України», ГО «Плато», ГО «Тарілка», Синхро Простір, Change Agency Responsible Future, а також за участю представників бізнесу, місцевої влади та університетів.

Три обрані команди отримують наставництво та підтримку від Лабораторії інноваційного розвитку ПРООН в Україні та її партнерів у підготовці проєкту і поданні його до Міжнародного конкурсу з біомімікрії [4]. Окремої уваги заслуговують такі проєкти: Інноваційне підприємництво та винахідництво для школярів від Tech StartUp School, відповідної інноваційної локації, середовища для продукування креативних ідей та успішних стартапів; Всеукраїнський форум «Innovation Fest» та конкурси стартапів, які проходять у його межах. «Innovation Fest» [3] – це майданчик, де спільно працюють науковці, інноватори, стартапери та інвестори. Усі ці напрацювання можуть та стануть основою для розбудови інноваційної моделі розвитку України.

Основними методами дослідження, що дали можливість досягти поставленої мети, є порівняльно-правовий, соціологічний, статистичний, системний, метод аналізу та об'єктивної істини тощо.

Виклад основного матеріалу. Згідно із Законом України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» «винахід (корисна модель) – результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології» [5]. До таких сфер належать медицина, безпека, технології, транспорт, хімія, будівельна галузь, металургія,

електрика. Винахідницька діяльність забезпечувала у довоєнний період конкурентоспроможність України на ринку літакобудування, металургії, кораблебудування, ракетобудування, в оборонній сфері тощо, але не весь потенціал української винахідницької думки був повною мірою витребуваний. Відповідно, сьогодні існують виняткові можливості для створення нових розробок, винаходів та впровадження їх під час розбудови технологічної, конкурентоспроможної економіки України.

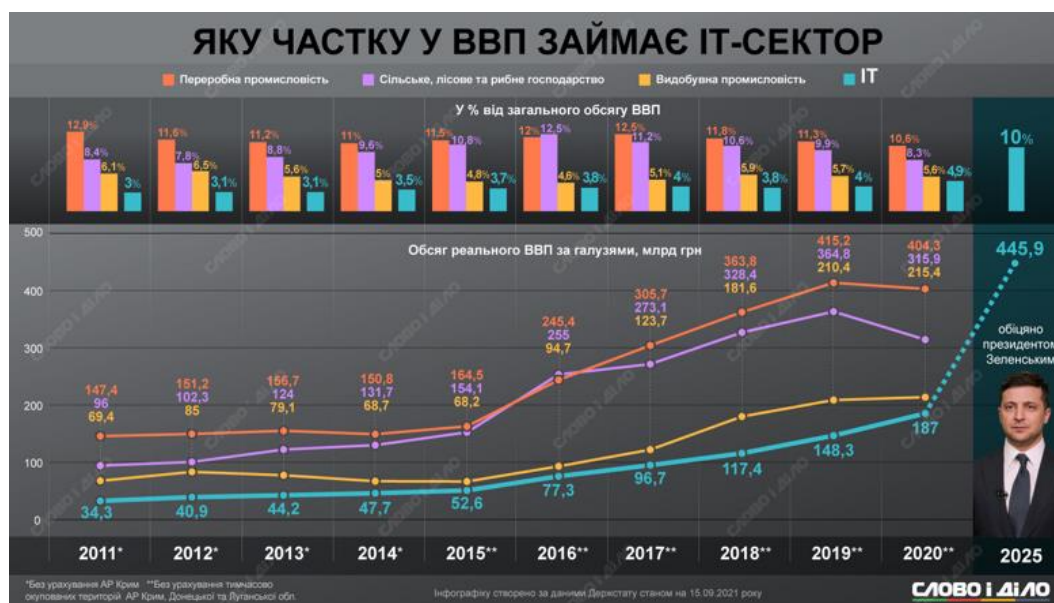
Промислові зразки, під якими законодавство розуміє результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання, мають значення як об'єкти, які охороняють просторові та об'ємні форми виробу для більшості галузей народного господарства. Промисловим зразком може бути зовнішній вигляд виробу або його частини, що визначається, зокрема, лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та/або матеріалом виробу, та/або його оздобленням [6]. Промислові зразки стосуються такої сфери, як зовнішня форма виробу, форма об'єктів архітектури, промислових об'єктів, об'єктів авіаційної галузі тощо. Усі вищеперераховані напрями є критично важливими для життєдіяльності країни у післявоєнний час її відновлення. Належного правового регулювання потребують як питання організаційно-правової охорони системи інтелектуальної власності, так і питання розпорядження майновими правами суб'єктів патентного права, питання механізмів захисту прав суб'єктів інтелектуальної власності, комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності та розвиток ІТ-галузі.

Можемо зазначити, що в Україні за останні десять років було проведено значну роботу щодо реформування системи охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. Так, було проведено багато наукових заходів, тренінгів та консультацій фахівців щодо вдосконалення чинного законодавства. Зазначимо, що була організована якісна співпраця з міжнародними експертами в галузі інтелектуальної власності, проведена експертна оцінка та надана методична допомога за участю міжнародних організацій у реформуванні організаційної системи охорони інтелектуальної власності. Так, у результаті такої співпраці 1 червня 2016 року було започатковано Концепцію реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні, яку 2019 року було посилено Національною стратегією розвитку сфери інтелектуальної власності. Відповідно, ці документи поклали початок інституційної реформи інтелектуальної власності. Надалі зусилля фахівців були спрямовані на систему захисту прав інтелектуальної власності та її реформування через розроблення відповідної правової бази для функціонування системи спеціального судочинства в галузі патентного права.

Сьогодні систему організації охорони інтелектуальної власності становить Національний орган інтелектуальної власності України (далі – НОІВ) та Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. У результаті проведених інституціональних змін виникли певні проблеми щодо розподілу компетенцій між НОІВ і Українським інститутом інтелектуальної власності (далі – Укрпатент), про що неодноразово було зазначено в експертному середовищі, тому Кабінет Міністрів України своїм розпорядженням від 13.10.2020 № 1267-р «Про

Національний орган інтелектуальної власності» визначив, що Укрпатент виконує функції Національного органу інтелектуальної власності. Вчені схиляються до думки, що, відповідно, з делегуванням Укрпатенту функцій НОІВ відбулося формальне завершення інституційної реформи сфери інтелектуальної власності [8].

Так, за останні декілька років ІТ-сфера зайняла вагомую нішу в національній економіці та забезпечує наповнення бюджету України. Отже, динаміку розвитку галузі можна прослідкувати на такому слайді [5].

Варто зазначити, що є і позитивний досвід у сфері спеціального правового режиму для галузі розробки програмного забезпечення – це формування законодавства про «Дія City» та створення Президентського університету з ухилом на технічний напрям. Загальновідомо, що українська галузь розробки програмного забезпечення переважно орієнтована за кордон: за підрахунками офісу BRDO експорт комп'ютерних послуг 2020 року перевищив 5 мільярдів доларів. Вважаємо, що ініціатива Президента України щодо створення Президентського університету, де будуть готувати спеціалістів у сферах інформаційних технологій, кібербезпеки, штучного інтелекту, нанотехнологій, аерокосмічних, енергетичних технологій, біотехнології [2], є гарною ініціативою держави в цьому напрямку, яка була започаткована до війни, але матиме особливу актуальність у повоєнний період. Проте «програмне забезпечення, яке в умовах стрімкого технологічного розвитку постійно удосконалюється відповідно до вимог сучасності, є тим об'єктом інтелектуальної власності, який зазнає найбільшого впливу від правопорушень, що зі свого боку обумовлені суттєвою різницею між витратами інтелектуальних ресурсів на створення комп'ютерних програм і витратами на їх

Драпушко Р. Г., Горінов П. В., Філік Н. В. Шляхи реформування системи охорони інтелектуальної власності в контексті військових загроз

незаконне копіювання та розповсюдження» [11], що свідчить про потребу у посиленні відповідальності у зазначеній сфері.

Щодо судової реформи у сфері інтелектуальної власності, то існують суттєві зауваження до неї, хоча вагомі зусилля науковців і практиків були спрямовані на вдосконалення спеціального законодавства у зазначеній сфері. Так, Указом Президента України від 29.09.2017 було утворено Вищий суд з питань інтелектуальної власності, проте станом на травень 2022 року цей судовий орган так і не функціонує, а «ситуація із захистом прав інтелектуальної власності в Україні дійшла критичної межі. Наша держава, на думку Тарасенко Т., має негативну міжнародну оцінку стану справ у цій сфері. П'ятий рік чекаємо на утворення Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Діяльність нового Національного органу інтелектуальної власності виявилася зовсім не такою, як було передбачено прийнятим два роки тому Законом України № 703-ІХ. Виходить, що у сфері захисту прав інтелектуальної власності ми не розвиваємось, а тупцюємо на одному місці. Як результат, Україну не сприймають як надійного партнера, а інвестиції у високотехнологічні галузі просто не йдуть. Тож виявляється, що Україна з 2016 року не має змоги завершити реформу сфери прав інтелектуальної власності» [10]. Для вирішення цієї колізії існує потреба в прийнятті спеціального закону «Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності», який би визначив основні засади організації та діяльності цієї судової інституції. М. Потоцький вважає, що «навіть ухвалення такого закону не вирішує всіх проблем. Варто пам'ятати про цілі, яких прагнемо досягти, створюючи спеціалізований суд: розв'язати проблему конфлікту різних видів юрисдикції та уніфікації практики застосування судами законодавства про інтелектуальну власність; скоротити строки розгляду цих спорів; покращити кадрове забезпечення; забезпечити адекватне застосування способів захисту прав до специфічних правовідносин у цій сфері» [8]. Тому для підвищення рівня довіри міжнародних партнерів до інституту судового захисту інтелектуальної власності, а саме до спеціалізованого судового органу, яким є Вищий суд з питань інтелектуальної власності, необхідним є належне правове регулювання його статусу.

Інший аспект досліджуваної тематики – це питання якості патентів. Так, наприклад, за даними Укрпатенту, 2021 року національними заявниками подано понад 5,6 тис. заявок на винаходи та корисні моделі, це на 12,4 % менше порівняно з 2020 роком. Традиційно переважають заявки на корисні моделі, їх частка в загальній кількості поданих заявок становила майже 76,8 %. Якщо подивимося за умовами, які законодавець висуває до патентоспроможності корисних моделей, то вони є значно заниженими та приймаються на «віру» заявника, що знецінює цінність таких об'єктів, більша частина з яких так і не має комерційного провадження в економічній сфері. Так, найбільш активними 2021 року серед національних заявників-юридичних осіб були організації, які працюють у галузях «Освіта» і «Наукові дослідження та розробки» (89,5 % заявок). Закладами освіти подано 2 580 заявок на винаходи і корисні моделі, науковими організаціями – 635 заявок, і лише 379 заявок припадає на інші галузі [7].

Погоджуємось, що «кількість корисних моделей суттєво перевищує кількість винаходів, а свідчить, що з кожним роком об'єктів, які мають винахідницький рівень,

зменшується. Погоджуємося з думкою фахівців, що аналіз активності патентування винаходів в Україні показує, що процес технічного і технологічного розвитку країни продовжує сповільнюватися. Так, за даними Укрпатенту, 2020 року було подано 3 180 заявок на винаходи, що на 20 % менше ніж 2018 року, коли було подано 3 965 заявок; на 33 % менше ніж 2014 року – 4 814; і на 40 % менше ніж 2010 року – 5 312. Серед поданих заявок на винаходи в період з 2010 по 2019 рр. частка іноземних заявників становила 45–50 %, а за останні два роки (2020–2021 рр.) зросла до 60 % і становила в першому півріччі 2021 р. 62,8 %. Це свідчить про незахищеність країни перед експансією імпортової продукції і беззахисний стан вітчизняного виробника. Вбачаємо масовий імпорт закордонних товарів, насамперед з Китаю, і технологій, зокрема промислової і побутової техніки, які займають домінуюче становище на українському ринку, витісняючи вітчизняних виробників товарів і послуг [9].

Висновки. Україна була, є і буде державою з високим науково-технічним потенціалом, який визначається важливими й унікальними досягненнями в багатьох сферах виробництва та суспільного життя: у розробці нових матеріалів, біотехнології, радіоелектроніці, електрозварюванні, інформатиці тощо, але існує питання якості патентів, їх комерціалізації та впровадження в національну промисловість. До початку військових дій на території України було напрацьовано підхід до змін законодавства та планувалось прийняття до розгляду ряду необхідних для ефективного судового захисту правових актів та вдосконалення існуючих нормативно-правових актів. Проте через військові дії питання реформування законодавства у сфері інтелектуальної власності було дещо призупинено, але найближчим часом виникне потреба повернення до тематики правового регулювання інтелектуальної власності. Така актуальність обумовлюється тим, що реформа інтелектуальної власності є важливою в контексті післявоєнного відновлення України, адже будемо відновлювати Україну на основі новітніх напрацювань у галузі технологій штучного інтелекту, архітектурної діяльності, технічних досягнень, програмного забезпечення в безпекових сферах, тому ми повинні вдосконалювати систему правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності як сферу, яка дасть можливість залучити інтелектуальні ресурси й інвестиції для відновлення країни.

Належне правове регулювання цієї галузі має велике значення для країни, яка планує відновлювати свою економіку та інфраструктуру у повоєнний період з використанням міжнародних новітніх технологій у технічній, інформаційній, архітектурній та інших творчих сферах.

Винахідницька діяльність забезпечувала у довоєнний період конкурентоспроможність України на ринку літакобудування, металургії, кораблебудування, ракетобудування, в оборонній сфері тощо, але весь потенціал української винахідницької думки внаслідок різних причин не був повною мірою витребуваний. Відповідно, сьогодні існують виняткові можливості для створення нових розробок, нових винаходів та впровадження їх під час розбудови технологічної, конкурентоспроможної економіки України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вторгнення Росії в Україну, день 106. Текстовий онлайн. URL: <https://suspilne.media/248198-vtorgnenna-rosii-v-ukrainu-den-106-tekstovij-onlajn/>
2. Драпушко Р. Г., Горінов П. В., Філик Н. В. Формування молодіжної політики в умовах демографічних викликів сучасної України. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2022. № 1. С. 27–35.
3. Всеукраїнський форум «Innovation Festh». URL: <https://www.op.ua/afisha/kyiv/forum/vseukrayins-kiy-forum-innovation-fest>
4. Запрошуємо на фінал Національного конкурсу з пошуку інноваційних рішень за логікою біомімікрії. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine>
5. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15 груд. 1993 р. № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
6. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 груд. 1993 р. № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
7. Промислова власність у цифрах – 2021 рік: ЗВО з найвищою винахідницькою активністю. URL: <http://www.eurosvita.net/index.php/?category=1&id=7277>
8. Потоцький М. Про Вищий суд з питань інтелектуальної власності, який би визначив засади його організації та діяльності, спеціальні вимоги до суддів та гарантії їх діяльності. URL: <https://zib.com.ua/ua/147073.html>
9. Стогній Є. С. Стан винахідницької діяльності в Україні. URL: <https://www.inventa.ua/ua/blog/1888-2021-09-27-10-23-21/>
10. Тарасенко Т. 2022-й має стати роком інтелектуальної власності для парламенту. URL: <https://pravo.ua/2022-i-maie-staty-rokom-intelektualnoi-vlasnosti-dlia-parlamentu/>
11. Філик Н., Омельченко Г. Комп'ютерна програма як об'єкт авторського права: проблеми правової охорони. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. Київ: НАУ, 2016. № 2(39). С. 130–137.
12. Як змінювалася частка ІТ-галузі у загальному обсязі ВВП України. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/09/15/infografika/ekonomika/yak-zminyuvalasya-chastka-it-haluzi-zahalnomu-obsyazi-vvp-ukrayiny>

REFERENCES

1. Vtorhnennya Rosiyi v Ukrayinu, den 106. Tekstovyy onlayn. URL: <https://suspilne.media/248198-vtorgnenna-rosii-v-ukrainu-den-106-tekstovij-onlajn/>
2. Drapushko R. H., Horinov P. V., Filyk N. V. Formuvannya molodizhnoyi polityky v umovakh demohrafichnykh vyklykiv suchasnoyi Ukrayiny. *Naukovi pratsi Natsionalnoho aviatsiynoho universytetu. Seriya: Yurydychnyy visnyk «Povitryane i kosmichne pravo»*. Kyiv: NAU, 2022. № 1. S. 27–35.
3. All-Ukrainian forum «Innovation Festh». URL: <https://www.op.ua/afisha/kyiv/forum/vseukrayins-kiy-forum-innovation-fest>

Драпушко Р. Г., Горінов П. В., Філик Н. В. Шляхи реформування системи охорони інтелектуальної власності в контексті військових загроз

4. Zaproshuyemo na final Natsionalnoho konkursu z poshuku innovatsiynykh rishen za lohikoyu biomimikriyi. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine>
5. Pro okhoronu prav na vynakhody i korysni modeli: Zakon Ukrayiny vid 15 hrud. 1993 r. № 3687-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>
6. Pro okhoronu prav na promyslovi zrazky: Zakon Ukrayiny vid 15 hrud. 1993 r. № 3688-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12#Text>
7. Promyslova vlasnist u tsyfrakh – 2021 rik: ZVO z nayvyshchoyu vynakhidnytskoyu aktyvnistyu. URL: <http://www.euroosvita.net/index.php/?category=1&id=7277>
8. Pototskyy M. Pro Vyshchyy sud z pytan intelektualnoyi vlasnosti, yakyy by vyznachyv zasady yoho orhanizatsiyi ta diyalnosti, spetsialni vymohy do suddiv ta harantiyi yikh diyalnosti. URL: <https://zib.com.ua/ua/147073.html>
9. Stohniy Ye. S. Stan vynakhidnytskoyi diyalnosti v Ukrayini. URL: <https://www.inventa.ua/ua/blog/1888-2021-09-27-10-23-21/>
10. Tarasenko T. 2022-y maye staty rokom intelektualnoyi vlasnosti dlya parlamentu. URL: <https://pravo.ua/2022-i-maie-staty-rokom-intelektualnoi-vlasnosti-dlia-parlamentu/>
11. Filyk N., Omelchenko H. Kompyuterna prohrama yak obyekt avtorskoho prava: problemy pravovoyi okhorony. *Naukovi pratsi Natsionalnoho aviatsiynoho universytetu. Seriya: Yurydychnyy visnyk «Povitryane i kosmichne pravo»*. Kyiv: NAU, 2016. № 2(39). С. 130–137.
12. Yak zminyuvalasya chastka IT-haluzi u zahalnomu obsyazi VVP Ukrayiny. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2021/09/15/infografika/ekonomika/yak-zminyuvalasya-chastka-it-haluzi-zahalnomu-obsyazi-vvp-ukrayiny>

R. Drapushko, P. Gorinov, N. Filyk. Ways of reforming the system of protection of intellectual property in conditions of military threats

To determine the priority areas for improving the system of intellectual property protection in the postwar period of Ukraine's development.

Ukraine was, is and will be a country that had significant achievements and high scientific and technical potential for new technical achievements and materials in the field of biotechnology, radio electronics, electric welding, computer science, aircraft construction and more. After Ukraine underwent military intervention by Russia on February 24, 2022, it is understood that such intervention caused great material, technical, infrastructural and human losses to our country, which need to be restored in the postwar period. Accordingly, the economic and innovation progress of post-war Ukraine depends on the degree of involvement of intellectual products and innovative technologies, which poses new challenges to the system of legal regulation of intellectual property and inventive activity and the introduction of innovations.

Comparative law, sociological, statistical, systematic, method of analysis and objective truth, etc. were used, making it possible to achieve this goal.

The need to amend the current legislation on the legal regulation of the system of intellectual property protection and protection of intellectual property rights is proved. Appropriate changes will ensure the restoration of Ukraine's economy and infrastructure in

the postwar period with the use of the latest technologies in technical, informational, architectural and other creative fields, namely, the regulation of the division of competence between bodies and organizations in the field of intellectual property and the settlement of the status of the High Court of Intellectual Property.

In order to improve the quality of patents, we believe that an inventory and evaluation of the intellectual property on the balance sheet of the company should be carried out with a view to their further commercialization. The issue of financing such creative activities from the budget that do not reflect the strategic goals of the Ukrainian state development in the postwar period deserves special attention, especially for utility models that have no practical value and are not inherently innovative solutions.

Keywords: *intellectual property, intellectual capital, invention, utility model, industrial design, reform of the intellectual property system, Intellectual Property Court.*

Стаття надійшла до редколегії 26 травня 2022 року